

URZĄD GMINY W DĄBRÓWNIE
WPLYNĘŁO

Dnia 26.04.2024

Znak PP. 3141.2024

Podpis .....

P. Kucharska

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W DĄBRÓWNIE ZA 2023 r.**

Dąbrówno, kwiecień 2024 r.

Zgodnie z zapisem art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2023 poz. 901 ze zm.) „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.” Niniejsze sprawozdanie zawiera opis najważniejszych działań podejmowanych przez Ośrodek w 2023 roku oraz informacje pozwalające określić najważniejsze zadania do wykonania w 2024 roku. Pomoc społeczna definiowana jest w ustawie, jako „instytucja polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”. Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest zgodnie z obowiązującymi przepisami rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Realizując zadania Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców gminy i osób przebywających na jej terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia się i integracji ze środowiskiem, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie realizuje powyższe cele poprzez nasilone działania polegające w szczególności na:

- systemowym i kompleksowym udzielaniu wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej;
- wspieraniu osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin w integracji społecznej i funkcjonowaniu w środowisku lokalnym;
- wspieraniu rodzin z dziećmi w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę asystenta rodziny;
- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń przewidzianych ustawami;
- rozpoznawaniu potrzeb społecznych oraz analizie i ocenie zjawisk będących ich źródłem;
- prowadzeniu fachowej działalności socjalnej (praca socjalna) ukierunkowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;

- pobudzaniu społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- organizowaniu funkcjonowania pomocy społecznej w Gminie z uwzględnieniem niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- realizacji rządowych programów pomocy społecznej i gminnych programów osłonowych, pogłębianiu współpracy z partnerami zewnętrznymi, m.in. w obszarze pomocy osobom w wieku senioralnym, pomocy osobom bezdomnym, w obszarze wspierania rodziny, wsparcia osób niepełnosprawnych, aktywizowania osób bezrobotnych.

Wypełniając swoje zadania Ośrodek kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności oraz subsydiarności, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Ośrodek wspierając osoby i rodziny w trudnych sytuacjach życiowych z jednej strony dąży do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego, z drugiej stosuje zasadę pomocniczości nakierowaną na wykorzystanie własnych zasobów, potencjału i aktywności. Poprzez realizację dodatkowych projektów nie ogranicza się wyłącznie do wypłaty zasiłków podopiecznym, ale poszukuje innowacyjnych form pomocy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym mającym na celu aktywizację społeczną i zawodową.

1. Podstawy prawne działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrównie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie jest jednostką organizacyjną Gminy Dąbrówno powołaną do realizacji w jej imieniu zadań pomocy społecznej. Swoją działalność prowadzi w oparciu o statut oraz regulamin organizacyjny. W 2023 roku realizował szeroki zakres zadań wynikających z następujących przepisów prawa:

- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- Ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy Obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

2. Struktura organizacyjna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku wewnętrzny podział organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrównie przedstawiał się następująco:

- 1) Kierownik,
- 2) Główny księgowy,
- 3) Referent ds. finansowo-księgowych,
- 4) Dział pomocy środowiskowej, w skład którego wchodzi trzy stanowiska pracowników socjalnych,
- 5) Dział świadczeń rodzinnych, w skład którego wchodzi:
  - a) stanowisko ds. świadczeń rodzinnych,
  - b) stanowisko ds. świadczeń funduszu alimentacyjnego i KDR
  - c) stanowisko ds. świadczenia wychowawczego,
  - d) stanowisko ds. administracyjno - biurowych
- 6) Dział ośrodki wsparcia, w skład którego wchodzi Kierownik i pracownik Klubu „Senior +”,
- 7) Asystent rodziny,

8) stanowisko ds. usług opiekuńczych, w skład którego wchodzi opiekunki,

9) Sprzątaczką,

3. Wydatki na zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie:

1. Świadczenia rodzinne, w tym:	2 661 305,68
- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	484 380,20
- zasiłki pielęgnacyjne	374 050,72
- świadczenia pielęgnacyjne	1 243 249,90
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	15 000,00
- świadczenie rodzicielskie	55 499,70
- fundusz alimentacyjny	133 189,40
- składki emerytalno-rentowe	244 409,23
- koszty obsługi	111 526,53
2. Świadczenia wychowawcze, w tym:	4 037,00
- świadczenia wychowawcze	2 037,00
- koszty obsługi	2 000,00
3. Składki na ubezpieczenia zdrowotne	56 739,43
4. Świadczenie „Za życiem”, w tym:	0,00
- świadczenie „Za życiem”	0,00
- koszty obsługi	0,00
5. Karta Dużej Rodziny (koszty obsługi-zakup materiałów biurowych)	1 385,00

1. Domy Pomocy Społecznej, Rodzinny Dom Pomocy	272 813,74
2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	6 901,96
3. Wspieranie rodziny, w tym:	170 688,82
- koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej	101 351,98
- asystent rodziny	69 336,84
4. Zasiłki celowe (zdarzenie losowe, żywność, zakup odzieży i obuwia, opału, środki czystości, opłaty mieszkaniowe, specjalne zasiłki celowe)	6 452,00
5. Sprawienie pogrzebu/schronienie	4 760,00

6. Dodatki mieszkaniowe	0,00
7. Utrzymanie ośrodka	897 513,20
8. Usługi opiekuńcze	24 774,26
9. Dożywianie (posiłki w szkole)	99 729,14
10. Zasiłki celowe - posiłki	65 270,86
11. Ubezpieczenia zdrowotne	11 464,03
12. Zasiłki okresowe	56 297,87
13. Zasiłki stałe	127 585,14
14. Program Wieloletni „Senior+”	118 999,39
15. Opaska dla Seniora	66 743,16
16. Pomoc obywatelom Ukrainy	2 247,64

Wydatki GOPS w 2023 roku wyniosły łącznie: 4 655 708,32 zł.

4. Świadczenia rodzinne, zasiłki i świadczenia pielęgnacyjne, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenia rodzicielskie oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

W 2023 roku wypłacono:

- 1) Zasiłki rodzinne w ilości 2 616 świadczeń dla 113 rodzin.
- 2) Dodatki do zasiłków rodzinnych w ilości – 1 827 świadczeń, w tym z tytułu:
  - urodzenia dziecka - 14 świadczeń,
  - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - 38 świadczeń,
  - samotnego wychowywania dziecka - 134 świadczenia,
  - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - 204 świadczenia,
  - rozpoczęcie roku szkolnego - 314 świadczeń,
  - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - 390 świadczeń,
  - wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 733 świadczenia.
- 3) Zasiłki pielęgnacyjne - 1 733 świadczeń,
- 4) Świadczenia pielęgnacyjne – 508 świadczeń,
- 5) Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka - 15 świadczeń,
- 6) Świadczenia rodzicielskie - 62 świadczenia,
- 7) Składki na ubezpieczenia społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne - 372 świadczenia dla 34 rodzin.

Łącznie świadczeń rodzinnych wypłacono dla 281 rodzinom (301 wydanych decyzji).

5. Świadczenia wychowawcze – 500+.

Świadczenia wychowawcze były wypłacane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie do 31.05.2022 r. jako zadanie określone w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Od 01.06.2022 r. realizacją świadczeń wychowawczych zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wyjątek stanowiły wnioski rozstrzygnięte przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, których wypłatę zgodnie z właściwością miejscową zlecono tutejszemu organowi, na podstawie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W 2023 roku świadczenia wychowawcze zostały wypłacone dla 1 rodziny – 11 świadczeń.

6. Świadczenia „Za życiem”.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r. wprowadziła wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wysokość jednego świadczenia wynosi 4 000,00 zł.

W 2023 roku nie został złożony wniosek o wypłatę świadczenia „Za życiem”.

7. Fundusz alimentacyjny.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego otrzymało 29 osób uprawnionych z 20 rodzin w ilości 329 świadczeń (20 wydanych decyzji) na kwotę 133 189,40 zł. W 2023 roku GOPS w Dąbrównie prowadził postępowania wobec 28 dłużników alimentacyjnych. W 2023 roku od dłużników odzyskano kwotę 92 129,15 zł, co stanowi 69,17% wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

8. Domy Pomocy Społecznej.

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa mieszkaniowiec domu w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, z której pochodzi osoba umieszczona w domu pomocy społecznej.

W 2023 roku w ramach zadań własnych gminy opłacono pobyt 7 osobom w domach pomocy, tj.: 1 osobie chorej i niepełnosprawnej w Domu Pomocy Społecznej w Molzie, 2 osobom niepełnosprawnym intelektualnie w Domu Pomocy Społecznej w Grazymach, 1 osobie niepełnosprawnej intelektualnie w Domu Pomocy Społecznej w Suszu, 1 osobie przewlekle somatycznie chorej w Domu Pomocy Społecznej w Lubawie Filia w Łławie, 1 osobie przewlekle psychicznie chorej w Domu Pomocy Społecznej w Szyldaku oraz 1 osobie chorej i niepełnosprawnej w Rodzinnym Domu Pomocy w Samborowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie w 2023 r. realizował „Program Rozwoju Rodzinnych Domów Pomocy” – edycja 2023. Na realizację tego Programu wydatkowano środki w wysokości 9 483,68 zł. Strategicznym celem Programu 2023 była poprawa dostępności do usług opiekuńczych świadczonych w rodzinnych domach pomocy oraz rozwój tej formy pomocy. Program ten jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia osób niesamodzielnych ze względu na wiek i niepełnosprawność.

9. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

W 2023 roku nastąpiły istotne zmiany w ustawie dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku. Wprowadzono m. in. zmianę w tytule ustawy, która otrzymała brzmienie „ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej”. Zgodnie z tą ustawą pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrównie uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i powoływanych grupach diagnostyczno-pomocowych. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawiska przemocy na terenie gminy.

Do zadań jakie są podejmowane należą w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową,

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej,
- monitorowanie sytuacji rodzin,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin oraz efektów tych działań.

Celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego i grupy diagnostyczno-pomocowej jest:

1. pomoc osobom dorosłym, dzieciom i rodzinom, grupom problemowym oraz środowiskom w dysfunkcyjnym przezwyciężaniu ich problemów,
2. efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu,
3. współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy domowej,
4. integrowanie i koordynowanie działań jednostek pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

W 2023 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny zebrał się 4 razy w celu oceny okresowej sytuacji i udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy domowej, jak również osobom, które ją stosują. Od stycznia do końca grudnia 2023 r. wszczęto 22 procedury „Niebieskie Karty” oraz kontynuowano 5 procedur z roku ubiegłego. W ciągu 2023 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny realizował procedurę łącznie w 27 rodzinach (w tym kontynuacja z lat ubiegłych).

Działania podejmowane przez grupy diagnostyczno-pomocowe w 2023 r :

- wizyty wspierające, monitorujące, sprawdzające w środowisku, gdzie wdrożona jest procedura „Niebieskie Karty”,
- porady, konsultacje, wskazywanie możliwości rozwiązań rodzinnych, socjalnych, prawnych,
- wzmożona opieka i nadzór nad dziećmi z rodzin przemocowych: pedagodzy szkolni, kuratorzy,
- informowanie o prawach osób pokrzywdzonych oraz możliwości uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego, a także złożenia doniesienia o możliwości popełnienia przestępstwa zgodnie z art. 207 Kodeksu Karnego,
- kierowanie ofiar przemocy domowej do punktów porad terapeutycznych, psychologicznych, prawnych,

- kierowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej i nadużywających alkoholu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- motywowanie do podjęcia leczenia w kierunku zaprzestania spożywania alkoholu,
- kierowanie do zakładów leczenia odwykowego,
- kierowanie sprawców przemocy domowej do punktu informacyjno-konsultacyjnego w celu objęcia pomocą indywidualną,
- informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy,
- współpraca z PCPR Ostróda w zakresie realizacji Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową,
- pomoc finansowa (GOPS).

W większości przypadków prace z rodzinami są prowadzone długofalowo a działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania członków rodziny i na zaprzestaniu stosowania przemocy.

Wydatki w roku 2023 z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej związane były z obsługą organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego.

10. Wspieranie rodziny.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

W 2023 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie poniósł wydatki związane z umieszczeniem 12 dzieci z terenu naszej gminy w rodzinie zastępczej spokrewnionej i niespokrewnionej oraz w rodzinnym domu dziecka i placówce opiekuńczo wychowawczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przez umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi następujące koszty:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim i kolejnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W pozostałej części koszty ponosi powiat.

11. Asystent rodziny.

W celu realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tutejszym Ośrodku od stycznia 2015 roku pracuje asystent rodziny. Zadaniem asystenta jest ułatwianie rodzinom wypełnianie ról społecznych, tak aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują w pieczy zastępczej rolą asystenta będzie działanie na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożonej wykluczeniem społecznym poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podnoszenie ich samooceny, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci. Należy podkreślić, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków, jak również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przynosi ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przynosiły zamierzone efekty. W 2023 roku asystent rodziny współpracował z 9 rodzinami.

12. Zasiłki celowe i pomoc w naturze.

Pomoc w tej formie przyznawano w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, odzieży i obuwia, opału, leków, leczenia, dojazdu do placówek leczniczych, opłat mieszkaniowych, pokrycie kosztów pogrzebu. Kryteria dochodowe uprawniające do otrzymania pomocy w formie zasiłku celowego w 2023 r wynosiły: 600,00 zł na osobę w rodzinie i 776,00 zł na osobę samotnie gospodarującą. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie/rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby/rodziny. W 2023 roku z wypłacono 25 świadczeń pomocy w formie zasiłku celowego.

13. Zasiłki okresowe.

Świadczenie to przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 776,00 zł,
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowe rodziny na osobę, tj. 600,00 zł.

Pomoc tego rodzaju w 2023 roku skierowano do: 24 rodzin z tytułu bezrobocia, 1 rodziny z tytułu niepełnosprawności oraz 9 rodzin z tytułu braku możliwości utrzymania. Łącznie zasiłki okresowe - 141 wypłaconych świadczeń.

14. Zasiłki stałe.

Ten rodzaj świadczenia przyznawany jest osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności (umiarkowany i znaczny stopień niepełnosprawności) lub z powodu wieku (kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat) – w przypadku, gdy nie nabyli uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, a dochód nie przekracza kryterium dochodowego, tj.: 600,00 zł na osobę w rodzinie i 776,00 zł na osobę samotnie gospodarującą. W roku 2023 zasiłkami stałymi objęto 19 osób samotnie gospodarujących (207 świadczeń) i 2 osoby pozostające w rodzinie (6 świadczeń).

15. Składki na ubezpieczenia zdrowotne.

Składki zdrowotne w okresie sprawozdawczym opłacane były za 21 osób pobierające zasiłki stałe (195 świadczeń) oraz za 25 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (258 świadczeń).

16. Pomoc państwa w zakresie dożywiania.

Adresatami tej formy pomocy są dzieci, uczniowie i młodzież w wieku szkolnym oraz osoby dorosłe w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności samotne, starsze, chore, niepełnosprawne, jeżeli ich dochód nie przekraczał 150% (w okresie 01.01.2023 – 20.02.2023) oraz 200% (w okresie 21.02.2023 – 31.12.2023) kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Formą realizacji dożywiania jest opłacenie posiłków lub przyznanie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności. Realizacja tej formy pomocy odbywała się głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci w placówkach edukacyjnych lub poprzez przyznawanie świadczenia pieniężnego.

W związku z realizacją Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, w 2023 roku dożywianiem w szkołach objęto 99 dzieci oraz zasiłkiem celowym na zakup posiłku lub żywności 68 rodzin. Całkowity koszt zadania to 165 000,00 zł. Źródłem finansowania była dotacja celowa z budżetu państwa w wysokości 132 000,00 zł oraz środki własne w wysokości 33 000,00 zł.

W 2023 roku na dożywianie dzieci w szkole tj. opłacenie posiłków wydatkowano kwotę 99 729,14 zł. natomiast na zasiłki celowe z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności wydatkowano kwotę 65 270,86 zł.

17. Dodatki mieszkaniowe.

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla rodzin, osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych. Pomoc w postaci dodatku ma na celu zmniejszenie wysokich kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, ponoszonych przez osoby i rodziny o najniższych dochodach. W roku 2023 wniosek o dodatek mieszkaniowy złożyła 1 rodzina, natomiast wypłata dodatku nastąpiła w miesiącu styczniu 2024 roku.

18. Utrzymanie ośrodka.

Wydatki związane z utrzymaniem ośrodka to przede wszystkim: wypłata wynagrodzeń dla pracowników i pochodne oraz wydatki bieżące ośrodka. Na bieżące wydatki ośrodka składają się głównie: zakup materiałów biurowych, papieru, tonerów do drukarek, druków, publikacji, środków czystości, opału, zakup odzieży ochronnej dla pracowników socjalnych, opłaty za pobór energii elektrycznej i wody, delegacje służbowe i szkolenia pracowników, odpisy na ZFŚS, badania lekarskie, opłaty za rozmowy telefoniczne, opłaty pocztowe, opieka autorska oprogramowań, opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ubezpieczenie mienia oraz konserwacja platformy dla osób niepełnosprawnych.

19. Usługi opiekuńcze.

Organizowanie oraz świadczenie usług opiekuńczych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, finansowanym ze środków własnych gminy. Jest to forma wspierania osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób a są jej pozbawione, a rodzina nie może tej pomocy zapewnić. Głównym celem usług opiekuńczych jest pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, świadczenie opieki higienicznej lub pielęgnacji

zalecanej przez lekarza oraz zapewnienie – w miarę możliwości ośrodka pomocy społecznej – kontaktów z otoczeniem.

W 2023 roku z pomocy tej skorzystała 1 osoba, która z powodu podeszłego wieku, przewlekłych chorób, niepełnosprawności i braku pomocy ze strony najbliższej rodziny była niezdolna do samodzielnego funkcjonowania. Usługi świadczone były przez osobę zatrudnioną przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

20. Udział w zajęciach w Środowiskowym Domu Samopomocy w Wygodzie.

ŚDS w Wygodzie przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo i dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychofizycznych.

Na podstawie porozumienia z 2015 roku Gmina Ostróda wyraziła zgodę na korzystanie z opieki i usług przez osoby mieszkające na terenie Gminy Dąbrówno, które kwalifikują się do objęcia taką formą opieki. Decyzje kierujące na pobyt dzienny do ŚDS w Wygodzie wydaje Gmina Ostróda.

Celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy jest wspieranie uczestników i ich rodzin oraz kompensowanie skutków niepełnosprawności w sferze zdrowia psychicznego i upośledzenia.

W roku 2023 z tej formy pomocy skorzystało 7 osób mieszkających na terenie naszej gminy. Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia swoim uczestnikom opiekę, pomoc oraz wsparcie i porady. Dąży do usamodzielnienia się uczestników, poprawy jakości życia i funkcjonowania w środowisku. W ramach możliwości zapewnia zaspokojenie potrzeb bytowych, opiekuńczych i społecznych w zakresie wynikającym z indywidualnych potrzeb podopiecznych; jak również działania dodatkowe z zakresu kultury, turystyki i wypoczynku.

21. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa.

Podobnie jak w latach ubiegłych tak też w roku 2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie przy współpracy z Bankiem Żywności w Olsztynie realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 Plus, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, którego głównym celem było zapewnienie najuboższym mieszkańcom pomocy żywnościowej oraz uczestnictwo w działaniach w ramach środków towarzyszących w okresie kwiecień 2023 – wrzesień 2023. Pomocą żywnościową objęte były osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i spełniające określone programem kryterium nieprzekraczające 220% (w okresie 01.01.2023 – 14.05.2023) oraz 235% (w okresie 15.05.2023 – 31.12.2023) kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. Osoby

potrzebujące otrzymały bezpłatnie zestaw roczny artykułów spożywczych o wadze min. 10 kg: powidła śliwkowe, makaron jajeczny, mleko UHT, szynka wieprzowa mielona, cukier biały, olej rzepakowy, ogórek zielony. Osobom potrzebującym przekazano 8,2145 ton żywności w formie 567 paczek żywnościowych.

W ramach działań towarzyszących POPŻ Podprogram 2021 Plus dla 24 osób korzystających z pomocy żywnościowej przeprowadzono warsztaty edukacyjne, mające na celu wzmacnianie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego

Tematyka działań towarzyszących obejmowała 2 warsztaty edukacyjne:

1. Warsztaty kulinarne – *Wykorzystuję – nie marnuję, czyli zero waste w kuchni*, realizowane w formie stacjonarnej dla 11 osób,
2. Warsztaty dietetyczne – *Zdrowe odżywianie nie musi być skomplikowane*, realizowane w formie stacjonarnej grupowej dla 13 osób.

Uczestnikami warsztatów mogły być wyłącznie osoby zakwalifikowane do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach POPŻ Podprogram 2021 Plus, dla których wystawiono skierowania do otrzymania pomocy.

22. Wypoczynek letni.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie uczestniczył w organizacji wypoczynku letniego dla dzieci szkół podstawowych i ponadpodstawowych, pochodzących z rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych. W ramach zawartego porozumienia z Kuratorium Oświaty w Olsztynie na wypoczynek letni skierowano 6 dzieci i młodzieży. Kolonia odbywała się w Gdańsku w terminie od 11.07.2023 r. do 17.07.2023 r.

Koszt wypoczynku finansowany był z budżetu Kuratorium Oświaty w Olsztynie.

23. Karta Dużej Rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie realizuje ustawę o Karcie Dużej Rodziny. Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski system zniżek, stworzony z myślą o rodzinach wielodzietnych, który oferowany jest zarówno przez instytucje publiczne, jak i firmy prywatne. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży energetycznej, spożywczej, paliwowej, bankowej, kulturalnej, transportowej czy rekreacyjnej. Partnerzy Karty Dużej Rodziny są wymienieni na stronie internetowej www.rodzina.gov.pl, gdzie lista jest systematycznie aktualizowana. Karta Dużej Rodziny wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do

dóbr i usług. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie, wydawana jest bezpłatnie, a jedynie wydanie duplikatu podlega opłacie. Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest każdemu rodzicowi na czas nieokreślony. Dzieci mogą się nią posługiwać do ukończenia 18 roku życia (chyba, że kontynuują naukę, wtedy mają do tego prawo nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia). Dzieciom niepełnosprawnym prawo do korzystania z Karty Dużej Rodziny przysługuje tak długo, jak obowiązuje orzeczenie o niepełnosprawności.

W 2023 r. wnioski o Kartę Dużej Rodziny złożyły 72 rodziny, wydano 138 kart, w tym 24 kart dzieciom.

24. Program "Czyste Powietrze".

Program „Czyste Powietrze” jest pierwszą ogólnopolską inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach Programu można przeprowadzić termomodernizację budynków, np. wykonać termoizolację lub wymienić stolarkę okienną i drzwiową na bardziej energooszczędną. Z dofinansowania można skorzystać w celu wymiany starych, wysokoemisyjnych kotłów węglowych na ekologiczne źródła energii, np. pompę ciepła, instalację fotowoltaiczną, kolektory słoneczne, rekuperację czy modernizację instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Dodatkowo można przeprowadzić kompletny audyt energetyczny wykazujący rzeczywiste zapotrzebowanie budynku na energię cieplną.

W dniu 01.10.2020 r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, które nakładają na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie „Czyste Powietrze”. Do ustalenia wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie, po uprzednio złożonym wniosku wydał 42 zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie „Czyste Powietrze”.

25. Klub „Senior+”.

Klub „Senior+” jest ośrodkiem wsparcia dla osób w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo. Placówka znajduje się w Tułodzadzie. Klub zapewnia miejsca dla 15 seniorów. Celem działalności Klubu „Senior+” jest: wspieranie osób starszych w ich codziennym funkcjonowaniu, przeciwdziałanie izolacji i marginalizacji osób starszych, pomoc w utrzymaniu dobrej kondycji psychofizycznej, aktywizacja osób starszych w celu podejmowania działań zmierzających do poprawy jakości ich życia, pomoc osobom starszym w nabywaniu umiejętności organizacji czasu wolnego, odkrywanie i rozwijanie zainteresowań, poszerzanie i zdobywanie wiedzy oraz zaspokajanie potrzeb kulturalnych, towarzyskich, wspieranie osób starszych w opiece nad nimi. W 2023 roku w ramach działalności Klubu Seniorzy korzystali z zajęć sportowych, rekreacyjnych, edukacyjnych, wokalnych, artystycznych, kulinarnych i usług socjalnych. Byli również na wycieczce krajoznawczo-integracyjnej oraz wyjeżdżali do instytucji kulturalnych. Seniorzy aktywnie włączali się w życie kulturalne gminy i brali udział w akcjach pomocowych.

26. Program „Korpus Wsparcia Seniorów”.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie realizował Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” - Moduł II. Program adresowany był do Seniorów w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Celem Programu była poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”, a także wsparcie gmin w realizacji świadczenia usług opiekuńczych. Na terenie Gminy Dąbrówno z opaski bezpieczeństwa skorzystało 52 seniorów.

27. Dodatek osłonowy.

W roku 2023 nie były wypłacane dodatki osłonowe, było to świadczenie, które miało stanowić wsparcie dla osób najbardziej potrzebujących w pokryciu części kosztów energii oraz rosnących cen żywności. W roku 2024 ośrodek pomocy ponownie będzie wypłacał dodatek osłonowy.

28. Pomoc obywatelom z Ukrainy.

Masowy napływ do Polski osób z terytorium Ukrainy poszukujących w naszym kraju schronienia w związku z konfliktem zbrojnym, spowodował potrzebę pilnego i doraźnego zapewnienia tym osobom pomocy i wsparcia. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa dała możliwość obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (których pobyt jest uznawany za legalny i którzy zostali wpisani do rejestru PESEL) przyznania pomocy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300,00 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. W 2023 r. Ośrodek Pomocy w Dąbrównie wypłacił 2 osobom jednorazowe świadczenia pieniężne oraz 1 rodzinie (na 1 dziecko) świadczenia rodzinne (12 zasiłków rodzinnych i 1 dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego).

Łączna pomoc w 2023 roku przyznana obywatelom Ukrainy wyniosła 2 247,64 zł.

29. Praca socjalna.

Ustawa o pomocy społecznej kładzie szczególny nacisk na pracę socjalną, która jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych. To działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Celem ostatecznym jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla prawidłowej egzystencji godnej człowieka. Nie można zapomnieć, że praca socjalna to proces długotrwały, wymagający konsekwencji i systematycznego działania, przynoszący efekty często po wielu latach pracy z rodziną. Kluczowymi elementami w pracy socjalnej, wpływającymi na jej jakość oraz skuteczność są: relacja, komunikacja i motywowanie. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Łącznie z pomocy udzielonej w formie pracy socjalnej skorzystało 478 rodzin, w tym wyłącznie z pracy socjalnej 220 rodziny.

Pracownicy socjalni podejmują działania w tych obszarach funkcjonowania, w których osoba/rodzina napotyka trudności, których nie jest w stanie samodzielnie pokonać i wymaga wsparcia, np.: w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, prowadzeniu gospodarstwa domowego, podtrzymaniu zdrowia, zdobyciu pracy, kontaktach z otoczeniem.

Rola pracownika socjalnego wymaga nie tylko wysokich kwalifikacji i profesjonalizmu w trudnej sytuacji materialnej i osobistej w wykonywaniu powierzonych zadań, ale przede wszystkim ogromnej wrażliwości, wyrozumiałości i chęci niesienia pomocy osobom w trudnej sytuacji materialnej i osobistej. Wykonują oni szczególnie odpowiedzialną pracę, na co dzień stykając się z bezrobociem, bezradnością, przemocą, chorobą i cierpieniem, pomagając rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną przy współudziale wielu instytucji działających na rzecz poprawy sytuacji i funkcjonowania mieszkańców Gminy Dąbrówno, która miała następujące formy:

- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, wypełnianiu wniosków o dowody osobiste, stypendia, świadczenia rodzinne, dodatki mieszkaniowe, pisaniu CV,
- współpraca ze Stowarzyszeniem Monar Schronisko dla Osób Bezdomnych Markot w Marwałdzie, mająca na celu udzielenie schronienia osobom jego pozbawionym oraz przeprowadzanie wywiadów środowiskowych u osób przebywających w schronisku i ubiegających się o pomoc (w 2023 r. przeprowadzono 425 wywiadów środowiskowych na wnioski innych ośrodków pomocy społecznej),
- współpraca z PCPR w Ostródzie oraz pomoc w wypełnianiu wniosków o świadczenia z PFRON oraz wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- pomoc w formułowaniu pozwu o alimenty, rozwód, rozdzielność majątkową oraz zniesienie obowiązku alimentacyjnego, wypełnianie wniosków o świadczenia z ZUS, KRUS
- rozpowszechnianie wśród podopiecznych bieżących ofert pracy,
- pomoc w ustaleniu podopiecznym wizyt lekarskich, skierowań do szpitala oraz opieki długoterminowej,
- współpraca z pielęgniarkami środowiskowymi i lekarzami rodzinnymi,
- monitorowanie środowisk z problemem alkoholowym w zakresie utrzymywania abstynencji zwłaszcza w rodzinach wychowujących małoletnie dzieci,
- pomoc w zapewnieniu niezbędnej opieki osobom starszym ze strony rodziny, jak i pomocy sąsiedzkiej,
- pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez negocjacje z członkami rodziny,
- współpraca z pedagogami szkolnymi, kuratorami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych i spełnienia obowiązku szkolnego przez nieletnich uczniów,

- współpraca z prokuraturą i sądem w zakresie reagowania na przemoc domową, monitorowanie środowisk zagrożonych tym problemem,
- pomoc w skierowaniu na leczenie odwykowe zamknięte,
- udzielanie porad prawnych, psychologicznych,
- pomoc w organizacji opału na okres zimowy,
- kwalifikowanie i wydawanie skierowań w ramach POPŻ, wydawanie żywności.

W codziennej pracy współpracujemy przede wszystkim z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym (kuratorzy sądowi i społeczni), Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, placówkami służby zdrowia, Bankiem Żywności w Olsztynie, Stowarzyszeniem Monar Schronisko dla Osób Bezdomnych "Markot" w Marwałdzie, Gminnym Centrum Kulturalno-Bibliotecznym w Dąbrównie, szkołami z terenu naszej Gminy, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, radnymi i sołtysami Gminy oraz instytucjami zarządzającymi funduszami unijnymi.

Praca socjalna może być świadczona w oparciu o zawarty z osobą/rodziną kontrakt socjalny, czyli pisemną umowę określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy. Kontrakt socjalny zawierany jest w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, wzmocnieniu aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Treść i sposób zawieranej w formie kontraktu socjalnego umowy są efektem indywidualnego podejścia do osoby/rodziny w oparciu o dobrze przygotowaną diagnozę. W trakcie opracowania diagnozy osoba/rodzina definiuje przyczyny trudnej sytuacji, w której się znalazła oraz źródła tych przyczyn. Określa zasoby i możliwości własne oraz środowiska. Omawia ograniczenia powodujące trudności w rozwiązywaniu problemów życiowych. Kontrakt socjalny służy jasnemu i precyzyjnemu formułowaniu celów dotyczących zmian, jakie zamierza się osiągnąć oraz wyznaczeniu dla nich ram czasowych. Pozwala osobom lub rodzinom na wybór odpowiednich środków i metod działania prowadzących do realizacji długofalowego planu pomocy. W kolejnych etapach realizacji umożliwia dokonywanie oceny osiągniętych celów, zarówno krótko jak i długoterminowych, poprzez porównanie stanu wyjściowego osoby/rodziny ze stanem aktualnym. Ocena umożliwia stwierdzenie, czy w sytuacji osoby/rodziny zachodzą zmiany i czy zmierzają one w wyznaczonym przez strony kontraktu kierunku. Pisemna forma kontraktu daje możliwości zarówno osobom/rodzinom jak i pracownikowi socjalnemu konfrontowania podejmowanych ustaleń z dalszą ich realizacją.

W przypadku odmowy zawarcia kontraktu lub niedotrzymania jego postanowień przez świadczeniobiorcę ustawa o pomocy społecznej przewiduje możliwość odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W 2023 roku pracownicy tutejszego Ośrodka zawarli 51 kontraktów socjalnych.

Podsumowując 2023 rok należy zaznaczyć, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie funkcjonował i realizował wszystkie konieczne do wykonania zadania. Analogicznie jak w latach poprzednich, misją Ośrodka było efektywne i skuteczne wspieranie mieszkańców Gminy Dąbrówno. Na bazie wieloletnich doświadczeń w realizacji zadań spoczywających na Ośrodku, kładziono szczególny nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, podnoszenie kompetencji kadry poprzez udział w szkoleniach oraz oferowanie mieszkańcom Gminy form wsparcia stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby. Ośrodek dołożył wszelkich starań, aby sprostać wyzwaniom związanym z koniecznością sprawnej obsługi świadczeniobiorców.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, mieszkaniowej, zdrowotnej mieszkańców Gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analiza zasobów Gminy Dąbrówno w sferze socjalnej. W związku z powyższym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

1. podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków finansowych na warsztaty i szkolenia;
2. poszerzanie działań służących aktywizacji – zawodowej, społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej osób marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
3. pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań pomocy społecznej;

4. wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci;
5. dalsza pomoc dla osób starszych, niepełnosprawnych, chorych jak również dzieci i młodzieży;
6. dalszy rozwój form wsparcia i instrumentów w pracy socjalnej;
7. zapewnienie środków finansowych w budżecie gminy na utworzenie i prowadzenie mieszkań treningowych i wspomaganych;
8. zapewnienie środków finansowych w budżecie gminy w pełni zabezpieczających odpłatność za pobyt mieszkańca w domach pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie realizuje działania wynikające z obowiązujących uregulowań prawnych oraz stara się podejmować inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, tworzenie nowego wizerunku instytucji pomocy społecznej jako efektywnej, nowoczesnej i skutecznej. Prawidłowa realizacja zadań wymaga nie tylko zabezpieczenia w budżecie odpowiednich środków w zakresie realizacji świadczeń, ale również zabezpieczenia środków na płace dla pracowników ośrodka i bieżące utrzymanie, zarówno w ramach zadań zleconych jak i własnych w tym: również niezbędne okresowe naprawy, konserwacje i modernizację posiadanego już sprzętu, zakup materiałów, administrację i rozwój systemu informatycznego. W aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych. Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, to przede wszystkim praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia. Odnosząc się do kwestii potrzeb pomocy społecznej należy również wspomnieć o miejscu instytucji pomocy społecznej we współczesnych realiach – pomoc społeczna nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia otoczenia – samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, edukacji, policji, organizacji pozarządowych, itp. Tylko stała i systematyczna współpraca interdyscyplinarna oraz wzajemne zrozumienie pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej.

K I E R O W N I K
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Dąbrównie
Małgorzata Marchewska
Małgorzata Marchewska